

Guide till ett GDPR-korrekt examensarbete

Vad är GDPR?

Dataskyddsförordningen GDPR (The General Data Protection Regulation) är till för att skydda enskilda individers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av *personuppgifter*. GDPR gäller i hela EU och går över enskilda länders lagstiftning. I Sverige ersätter GDPR den tidigare personuppgiftslagen (PUL). På Datainspektionens hemsida finns mer utförlig information om vad GDPR innebär:

<https://www.datainspektionen.se/lagar--regler/dataskyddsförordningen/>

Vad är en personuppgift?

Varje uppgift som direkt eller indirekt kan knytas till en levande person. T.ex. namn, personnummer, mejladress, telefonnummer, bilder på personer, ljudupptagning av personer. Även kombinationer mellan olika uppgifter, som var för sig inte går att identifiera någon med, men som tillsammans kan peka ut en specifik person (t.ex. ålder + arbetsplats).

Vad är en känslig personuppgift?

Uppgifter om etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, genetiska och biometriska uppgifter samt uppgifter om en persons hälsa (t.ex. information om diagnoser eller funktionsnedsättning), sexualliv eller sexuella läggning. Dessa bör aldrig samlas in i examensarbeten.

Vad gäller för examensarbetet?

Nedan har vi sammanfattat vad man bör tänka på som examensarbetsstudent på förskolläraryrket, samt vilka åtgärder som behöver vidtas före, under och efter insamlingen av material till examensarbetet. Eftersom GDPR handlar om enskilda individers personuppgifter, rör dessa åtgärder examensarbeten som på något sätt omfattar nu levande individer som informanter. Text- och dokumentstudier omfattas således i normalfallet inte (dock omfattas studier av t.ex. debatter på sociala medier).

Samtyckesblanketter

- Använd förskolläro-utbildningens egna samtyckesblanketter för examensarbetet, och lämna till samtliga tilltänkta informanter (även vuxna/pedagoger) samt barns vårdnadshavare.
- På samtyckesblanketterna ska framgå exakt vilka personuppgifter som är tänkt att samlas in.
- Samtyckesblanketterna ska godkännas av handledaren för examensarbetet innan de skickas ut till informanter/vårdnadshavare.
- Undertecknade samtyckesblanketter är personuppgifter, och ska därför snarast möjligt lämnas till handledaren. Handledaren ansvarar för att ifyllda blanketter förvaras oåtkomligt under arbetets gång samt förstörs efter examination.

GDPR-registrering

- I Dataskyddsförordningens register (dsfregister.mau.se) ska behandlingen av personuppgifter registreras. Fyll i syftet med att uppgifterna ska samlas in, vilka typer av uppgifter det gäller, hur länge de ska sparas etc. De insamlade uppgifterna *i sig* ska inte registreras här, bara en förteckning av vad som samlas in.

Intervjuer och observationer

- Endast barn vars samtliga vårdnadshavare har skrivit under samtyckesblanketten, och som själv har godkänt medverkan, får intervjuas/observeras.
- Om intervjuerna spelas in/observationerna filmas, får inspelningen bara ske med hjälp av antingen förskolans egen utrustning, lånad utrustning från Maus teknikutlåning eller egen diktafon. Använd *aldrig egen* smartphone eller liknande uppkopplad utrustning.
- Om fältanteckningar förs ska personuppgifter undvikas i högsta möjliga mån.
- Förskolans egen utrustning får inte lämna förskolan. Filerna med inspelningar ska flyttas över till studentens dator med hjälp av överföringskabel eller USB, och raderas därefter från inspelningsutrustningen.
- Filerna ska sedan sparas i universitetets hemkatalog/M-katalog (på Maus server). Denna nås från universitetets datorer via <https://www.mah.se/ar-student/itservice/Vara-tjanster/Hemkatalog/> och från privata datorer via <https://access.mah.se/>. Filerna får inte mailas eller läggas i Box, Dropbox, Google drive eller dylik molntjänst.
- Undvik så långt möjligt att nämna namn och andra personuppgifter i intervjuerna (uppmuntra t.ex. informanterna att prata om fenomen istället för personer.)

- Vid transkribering ska personuppgifter förekomma i så låg grad som möjligt, samt avidentifieras. Inga känsliga personuppgifter får förekomma.

Examensarbetet

- Inga personuppgifter som på något sätt, direkt eller indirekt, kan härledas till en nu levande person får förekomma i examensarbetet.
- När examensarbetet är godkänt ska allt material som samlats in till det raderas. Materialet får inte användas i något annat syfte eller för någon annan studie.
- Material som tidigare samlats in i annat syfte (t.ex. tidigare studentarbete) får inte användas i examensarbetet.

På Malmö universitets hemsida finns generell information om hur personuppgifter ska behandlas i examensarbeten: <https://www.mah.se/ar-student/For-dina-studier/Examensarbeten/Student-Checklista-for-personuppgiftsbehandling-vid-examensarbeten/>